

Voorzitter, beste collega-bestuursleden,

Namens de CDA-fractie in dit waterschapsbestuur wil ik mijn betoog n.a.v. [het Bestuursverslag 2017 tot en met september](#) en [de Begroting 2018](#) beginnen met opmerkingen met een financieel karakter.

Wij zijn blij met het de verwachting van het gunstige exploitatieresultaat van € 2,5 miljoen voor 2017. De analyse liet zien dat dit gunstige resultaat vooral het gevolg was van de hogere belastingopbrengsten, de toegenomen aantallen huishoudens en de waardestijging van huizen. Daarnaast vielen ook de kosten van baggerwerkzaamheden mee door een gunstige aanbesteding en waren er lagere kapitaallasten vanwege de lage rente. Bij de beoordeling van de exploitatieresultaten en de begroting valt altijd weer op hoeveel er eigenlijk al vastligt en hoe beperkt het aantal knoppen is waar we als bestuur nog aan kunnen draaien en hoe gering het volume waarin we kunnen bijsturen. We besturen een kapitaalintensieve organisatie waarbij de middelen voor lange tijd vastgelegd worden. Dat vergt dus wel een alert bestuur en een alerte organisatie bij de *investeringsbeslissingen* en een scherp opereren bij aanbestedingen **en een goed overzicht over de kredietstaten**. Daarbij moeten we in het bijzonder goed opletten bij de investeringen voor de RWZI's, want wij maken ons als CDA-fractie wel enige zorgen over de forse tegenvallers in Amstelveen. Anderzijds biedt dit ook een kans om de waterkwaliteit van de Amstel te verbeteren, (indien het effluent van deze RWZI niet langer op de Amstel wordt geloosd). Wij maken ons bovendien enige zorgen dat de komende jaren het klimaat bij aanbestedingen gaat omslaan. Ook de arbeidskosten, met name door de krapte aan technisch personeel, zouden kunnen stijgen. De rente is nog historisch laag, maar die zal bij een florerende economie niet altijd zo laag blijven.

De CDA-fractie kan instemmen met de extra uitgaven in de Begroting 2018, [de structurele verhoging van de uitgaven voor het realiseren van de ambities](#) op het gebied van:

1. Public Affairs
2. Verbeteren van het ['waterbewustzijn'](#)
3. Het intensiveren van de samenwerking in de [regionale \(afval\)waterketen](#)
4. Meer doen aan de [klimaatadaptatie](#)

Gelukkig hebben we nog op het laatste moment de bevestiging gekregen dat over twee jaar, in 2019, de [extra uitgaven aan Public Affairs](#) zullen worden geëvalueerd. Maar we willen ook graag bevestigd krijgen dat we de resultaten en de omvang van het gehele pakket van deze structureel hogere uitgaven van € 1,3 miljoen na twee jaar zullen worden geëvalueerd. We hebben dan, op dat moment, ook weer waterschapsverkiezingen achter de rug, er zijn ook over een half jaar nieuwe gemeentebesturen, zodat het over twee jaar dat een goed moment is om te evalueren.

Wij kunnen ook instemmen met de voorgestelde beperkte verhoging van tarieven de waterschapsbelastingen, waarbij we blijven zeggen dat de tariefontwikkeling voor de verschillende categorieën onevenredig en die zin onevenwichtig is; de categorie Ongebouwd krijgt opnieuw relatief hogere tarieven voor de kiezen. Helaas is in het nieuwe Regeerakkoord geen zinsnede terecht gekomen over het toestaan van meer maatwerk voor lokale besturen, gemeentebesturen en waterschapsbesturen in het opleggen van lokale belastingen, dus ook de watersysteemheffing. Wij zien reikhalzend uit naar de resultaten van de Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) van de Unie van Waterschappen. We hopen dat het DB zich zal blijven inzetten voor aanpassing van het stelsel, waarop ook in de motie van 6 juli (bij de behandeling van de MJB) op werd aangedrongen en ondanks het teleurstellende voorlopige antwoord van de CAB met de brief van 15 november, die we overigens pas gisteren als AB te zien kregen.

Voorzitter, wij blijven ons afvragen of bij handhaving van het huidige stelsel van waterschapsbelastingen, met name voor de watersysteemheffing voor waterschap Amstel, Gooi en Vecht geen uitzonderingspositie bedongen zou kunnen worden voor een iets andere toepassing. Ons land kent tal van gedoogsituaties, op tal van gebieden. Nergens is de problematiek van Ongebouwd zo prangend als in ons waterschap, zoals ook goed verwoord in de brief van AGV aan de CAB van 12

september n.a.v. onze themabijeenkomst op 31 augustus. Zou er dan met de Unie en met de betreffende provincies niet te praten zijn over een *Ontheffing voor onze situatie met de categorie 'Overig Ongebouwd'*?

Voorzitter, we stellen met genoegen vast dat in de voorliggende Begroting 2018 alleen voor 2018 sprake zal zijn van een onevenredige verhoging (nl. 4,4%) voor Ongebouwd, en dat in de daaropvolgend jaren de tariefontwikkeling voor deze categorie in lijn ligt met de lagere procentuele stijgingen voor de overige categorieën. (paragraaf 2.4, blz. 10/97). Wij hebben echter nog wel twijfels, met name over de berekeningen van de aantallen hectaren (pag 68/97). (Wij vinden die berekeningen altijd nog niet inzichtelijk). De oppervlakte overig ongebouwd neemt immers elk jaar met 0,25% af. Het draagvlak van de overige categorieën neemt daarentegen toe.

Voorzitter, de CDA-fractie maakt zich ook zorgen over de kosten van automatisering en de digitalisering, zeg maar ICT. We vrezen dat we op die onderdelen de komend jaren opnieuw met kostenverhogingen zullen worden geconfronteerd. Wie is er tegen? We moeten immers ook voortgang maken met de verbetering en omschakeling van onze dienstverlening naar mobiel. En ook de kosten voor cybersecurity lopen op. Maar dit zat toch ook al eerder in meerjarenramingen verwerkt? Het is toch ook niet iets nieuws? Het lijkt onbestuurbaar. Ook de CDA-fractie wil met betrekking tot dit onderwerp een beter overzicht en nadere bespreking in het AB. Wellicht is dit een onderwerp dat de komende jaren nog eens door onze Rekenkamercommissie kan worden onderzocht.

We zien in de Begroting 2018 ook dat de bijdrage van het waterschap AGV voor het (landelijke) [Hoogwater Beschermings Programma](#), het investeringsdeel afneemt (tabel Investerings op pag. 19/97). De lasten van het HWBP bereiken voor in 2020 een maximum en vanaf 2023 komt de bijdrage rechtstreeks ten laste van de exploitatie. Aangegeven is dat de toekomstige bijdragen de komende jaren omlaag gaan. De bijdrage van AGV gaat van € 15,9 miljoen naar € 13,5 miljoen in 2022. Daarnaast is de bijdrage van alle waterschappen in 2019 eenmalig substantieel lager dan waar tot nu toe vanuit was gegaan. Het is voor ons echter wel de vraag of het allemaal zo goedkoop kan en of de kosten van de Deltaprogramma's op termijn toch niet hoger zullen uitvallen. In het DB heeft een discussie gespeeld of we daar niet voorzichtiger op fondsvorming zouden moeten inzetten, maar men kwam tot de conclusie dat dit niet nodig was. Wij vragen het DB echter wel dit, de ontwikkeling van de kosten van het HWBP, voortdurend goed te monitoren.

Voorzitter, uiteindelijk vinden wij wel dat wij de (kleine) stijging van de tarieven kunnen verantwoorden naar onze kiezers. Tot zover onze financiële opmerkingen.

Voorzitter, bij de [Bestuursrapportage 2017](#) zit ook als bijlage het de [Uitvoeringsagenda van ons Bestuursakkoord 2015-2019](#). Dit is in de Commissievergadering naar onze mening tamelijk summier, te summier besproken, omdat niet genoeg met duidelijke criteria is aangegeven wanneer een beleidsmaatregel met succes is afgerond of wanneer doelstellingen zijn bereikt. Gelukkig bleek ons nieuwe DB-lid en portefeuillehouder Financiën Peter Smit bereid om ons duo-fractielid Ron Wever te ontvangen voor een kopje koffie en om de tabel met beleidsmaatregelen en de vermelde voortgang nog eens door te akkeren. Wij zijn blij dat het DB de Uitvoeringsagenda serieus neemt. Er blijkt goede voortgang gemaakt te zijn, maar er is ook nog behoefte van een verdere concretisering voor een behoorlijk aantal punten. Die tabel is een mooi hulpmiddel, maar wij zouden ook graag een terugkoppeling en een concretisering terugvinden in de periodieke Bestuursrapportages. Er zit nog behoorlijk veel 'geel' in de tabel hetgeen er op duidt er nog voortgang gemaakt moet worden. Ik bied het DB bij deze nog eens de suggestie (het A4-tje, bijlage bij onze Algemene Beschouwingen) aan van mijn fractiegenoot Wever, die een verbetering van de werkwijze zou inhouden en die het AB de mogelijkheid biedt om duidelijker in te kunnen stemmen met eindcriteria. We willen meer meetbare prestaties. We verzoeken u om deze in het DB nogmaals te bespreken.

Voorzitter, we hebben dit jaar gewerkt aan de **nieuwe Keur** voor AGV. Het is goed dat daar ook publicitair aandacht aan wordt besteed, [onder meer op de website van AGV](#). Daar wordt gesteld dat waterschap Amstel, Gooi en Vecht deze bestuursperiode nadrukkelijk werkt aan verlaging van de regeldruk. Het is echter niet alleen een zaak van 'minder regels'. We geven vertrouwen geven aan onze ingezetenen en bij de regelgeving kiezen [voor een andere benadering: 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'](#). Over de balans tussen regels, vergunningen, handhaving en de zorgplicht, over de *andere benadering* vinden we in het bericht op onze website helaas te weinig terug. Wij vinden dat die andere benadering en ook de zorgplicht, dus de verantwoordelijkheid voor de ingezetene, beter over het voetlicht gebracht moet worden. Meer vrijheid, maar ook verantwoordelijkheid!

Voorzitter,

De waterschappen zijn blij met de ambitieuze duurzaamheids- en klimaatagenda van het nieuwe kabinet. Ook hebben de waterschappen nadrukkelijk gesteld dat zij een bijdrage willen leveren aan de Sustainable Development Goals van de VN en dat zij er aan willen bijdragen om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken. En ook mijn fractie, het CDA, staat achter de doelstellingen van het verduurzamen en de transitie naar de circulaire economie. Het terugwinnen van grondstoffen uit afvalwater – afval bestaat eigenlijk niet! – en het werken aan de reductie van de CO₂-emissies is van groot belang. De klimaatverandering is over een reeks van jaren duidelijk waarneembaar. Wij vrezen ook een afname van de biodiversiteit in ons land en in onze regio.

We moeten er echter voor waken dat we over het milieu alleen in alarmistische termen spreken, over doemscenario's waar het publiek moe van wordt. De verbetering van de waterkwaliteit, van de oppervlaktewateren is een succesverhaal! Een voorbeeld ook van succesvolle milieuwetgeving en het succesvol uitvoeren van beleidsmaatregelen. We hebben natuurlijk het verhaal over onze Vecht, waar we de vervuiling van de bodem hebben weggehaald en de natuur in en langs de rivier langzaam terug komt. Ik voer onlangs op een andere kleine rivier in ons land en daar kreeg ik te horen dat die rivier 40 jaar geleden biologisch dood was, maar nu zwemmen daar al weer 40 soorten vis!

Wij menen dat we goed kunnen werken aan een duurzame toekomst door naarstig te zoeken naar oplossingen die aantoonbaar werken. En die komen niet alleen van de traditionele milieubeweging. Er is een nieuwe lichting van natuurliefhebbers en milieubeschermers opgestaan die veel meer op pragmatische oplossingen gericht is.

Wij vinden dat we de voorstellen en ideeën van deze meer optimistische beweging, die van de [ecomodernisten](#), serieus moeten nemen. Deze beweging zet zich niet af tegen de intensieve landbouw en gaat veel minder uit van het romantische idee dat alleen in traditionele rurale samenlevingen of in grote natuurgebieden de kwaliteit van een goed leefmilieu te handhaven is. Ecomodernisten stellen dat [modernisering](#) een gunstige invloed heeft op de natuur en het leefmilieu. De rijke landen hebben immers de minste milieuproblemen; vanaf een zeker niveau zorgt welvaart ervoor dat mensen beter voor de natuur gaan zorgen. In het Ecomodernistisch Manifest, opgesteld door een groep vooraanstaande wetenschappers en activisten in het voorjaar van 2015, stellen de ondertekenaars dat 'zowel menselijk welzijn als een ecologisch rijke planeet' niet alleen mogelijk zijn in de toekomst, maar ook 'onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn'. Bij de ondertekenaars en hun volgelingen groeit de overtuiging dat de traditionele groene beweging op de verkeerde weg is, dat deze zich te veel heeft ingegraven in achterhaalde stellingen en een romantisch beeld van de natuur koestert dat voor veruit de meeste mensen onwerkkelijk en onwenselijk is. En bovendien voortdurend schijnoplossingen presenteert. Het ecomodernisme tracht ideeën te ontwikkelen die realistischer, wenselijker en ambitieuzer zijn – en groener, bovendien. De ecomodernisten zetten zich niet in alles af tegen de milieubeweging; het is goed dat er steeds meer bedrijven en instellingen zijn die zich committeren aan een efficiëntere productie, waarbij zij de druk op natuurlijke hulpbronnen verminderen. De ecomodernist moet niet weg worden gezet als een klimaatscepticus. Over het algemeen onderschrijven de ecomodernisten de consensus van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) dat het klimaat verandert en dat sprake is van een opwarming van de aarde.

De kosten en de effectiviteit van de beleidsmaatregelen op milieu- en klimaatgebied worden verschillend ingeschat. De ecomodernisten bijvoorbeeld scherpe kritiek op het subsidiestelsel bij het ontwikkelen van alternatieve energiebronnen en zij betwijfelen de milieu-effectiviteit van een aantal alternatieve energievormen. En daarmee kom ik dan toch ook op het beleidsterrein van ons waterschap. De mislukte aanbesteding voor de RWZI Nederhorst den Berg is een teken aan de wand.

De plaatsing van zonnepanelen gaat veel kostbaarder worden. En blijkbaar kunnen we het project ook niet uitvoeren zonder daarvoor een enorme SDE-subsidie¹ te ontvangen. Wij willen nog graag weten of die SDE-subsidie aan besteding binnen een bepaalde termijn gebonden is..... Een extra risico is ook nog te ontwaren in de risicoparagraaf, nl. dat we straks als energieproducent fiscaal worden aangeslagen. Wat dan?

Zonne-energie lijkt op het eerste gezicht wel goedkoop en duurzaam, maar als je de hele keten analyseert, de inzet van schaarse, vervuilende en dure grondstoffen voor de vervaardiging van de panelen zelf en de omvang van de benodigde subsidies is het niet verwonderlijk dat steeds meer mensen, waaronder de ecomodernisten, kritischer tegen dit beleid gaat aankijken. Ondanks dat er in onze maatschappij veel wordt gesproken over de Energietransitie groeit tegelijkertijd de twijfel of de tientallen tot honderden miljarden euro's aan subsidies voor schamel presterende zonnepanelen en windmolens wel goed worden besteed. De CO₂-reductie die er in totaliteit mee wordt bereikt is zo klein, dat het effect ervan op het klimaat over 80 jaar, in 2100, nagenoeg onmeetbaar zal zijn. Het is verstandiger om ons geld in te zetten op investeringen in energie-innovatie, op onderzoek naar een CO₂-arme energievoorziening. Op grootschalige, effectieve windenergieprojecten op zee, in plaats van een enkele windmolen op land, zoals in het westelijke havengebied.

We lezen op pagina 46/97 van de voorliggende Begroting 2018 dat de beleidsprogramma's ook een positieve businesscase moeten hebben.....(en dus een positieve bijdrage aan een beheerste lastenontwikkeling) en we vinden als CDA-fractie in dit bestuur een belangrijk criterium!

We lezen op pagina 46/97 van onze Begroting 2018 dat bij investeringen van AGV en Waternet de mogelijkheden tot het verder sluiten van kringlopen en het besparen van energie als belangrijke criteria worden meegewogen. Daarom zijn wij kritisch over de inzet van biomassa als energiebron. Is het een publiek geheim dat wij (Waternet!!!) groengas affakkelen, dat we het eigenlijk weinig inzetten om het bedrijfseconomisch niet haalbaar is? Is hier wel sprake van een positieve energiebalans? Wordt er niet meer energie ingestopt dan we er uit halen? *Energy Returned On Energy Invested* moet groter zijn dan 1. Is dat bij ons wel altijd het geval met slib, biogas en groengas?

Voorzitter, als we het hebben over klimaatbeleid moeten we ook niet alle kaarten inzetten op 'mitigatie' (het reduceren van CO₂), maar meer op klimaatadaptie, de aanpassing aan de veranderende weersomstandigheden. Waar **mitigatie** neerkomt op een mondiale CO₂-reductie, die in de ogen van velen als politiek en praktisch onhaalbaar wordt beschouwd, verwijst **adaptie** naar de mogelijkheden van samenlevingen om zich, zo goed als dat kan, aan te passen aan de klimaatverandering. We zijn daar als waterschap ook toe verplicht, als voorzorgorganisatie berekend te zijn op de uitkomsten van meerdere uiteenlopende scenario's.

We zijn dan ook verheugd over het feit dat in de toelichting op de voorliggende Begroting 2018 niet alleen wordt gesproken over klimaatadaptie in relatie tot de ruimtelijke ordening, maar dat het begrip breder wordt toegepast, afgewisseld met de begrippen klimaatbestendig en klimaatrobuust. Op pagina 32/97 staat dat de gevolgen van verschillende klimaatscenario's zijn inzichtelijk moeten zijn en dat we besturing van het watersysteem verder moeten ontwikkelen door het toepassen van slim watermanagement om de gevolgen van de klimaatverandering **adaptief** op te vangen. We hebben het dan onder andere over programma's voor nieuwbouw, renovatie en onderhoud aan gemalen, sluizen, bruggen en stuwen. Dan gaat het echt om een kerntaak voor het waterschap!

Voorzitter, we willen ook nog een enkele opmerking maken over 'onze waterschapsbank', de NWB Bank. We hebben een mooie toelichting gekregen van de Directeur van de NWB Bank, die inmiddels staatssecretaris van Financiën is geworden. De presentatie van de heer Snel heeft ons in de overtuiging gesterkt dat de NWB Bank een bijzondere bank is, die mede vanwege de Rijksgaranties, een semi-publieke instelling is. Het gaat ons niet om het salaris van de individuele functionaris, maar

---

¹ SDE = Stimuleringsregeling duurzame energieproductie,
https://nl.wikipedia.org/wiki/Stimuleringsregeling_duurzame_energieproductie

om het karakter van de instelling. Hoewel dat formeel niet het geval is, vinden wij gelet op het karakter van de bank, dat het salaris van de nieuw aan te trekken voorzitter van de Directie van de NWB Bank onder de Wet Normering Topinkomens zou moeten vallen. Daarover heeft ons bestuur indertijd een motie aangenomen en die geldt wat ons betreft nog steeds. Voor het overige blijven wij van mening dat de NWB Bank te ver gaat in de diversificatie, buiten de sector waterbeheer. Daarmee wordt het karakter en het bestaansrecht van deze instelling te veel in de waagschaal gesteld.

Voorzitter,

De **bodemdaling** komt de komende jaren steeds meer op de agenda te staan bij waterschappen, gemeenten en provincies. We onderkennen deze problematiek steeds meer, maar tegelijkertijd is de CDA-fractie huiverig voor het uitvoeren van kostbare ineffectieve maatregelen en maatregelen die de veehouderij verder in het nauw brengen. De gemeenten zijn door de maatregelen uit het zogenoemde Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie inmiddels verplicht om de komende twee jaar een stresstest doen om knelpunten op het gebied van onder meer wateroverlast in kaart te brengen en we verwachten dat het waterschap daarbij de gemeente terzijde zal staan. Ook de problematiek van de bodemdaling komt daarbij aan de orde, want de problematiek van de bodemdaling is niet tot landelijk gebied beperkt. Naast overstromingen is schade aan ondergrondse leidingen en fundamenten van woningen een tweede belangrijk risico van bodemdaling en deze problematiek is ook in stedelijk gebied intens. Wie recent de documentaire 'De zinkende stad' op TV heeft gezien weet dat de problematiek in de stedelijke gebieden, de schade aan huizen en andere gebouwen enorm zal zijn. Volgens Deltares kost het herstellen van funderingen de komende 20 jaar meer dan 40 miljard euro. Het zinken van het stad en land heeft zo zijn prijs. Durven we te zeggen dat we nog geen oplossing voor handen hebben?

De roep om een 'toekomstbestendig' peilbeheer, waarmee de bodemdaling wordt afgeremd wordt steeds luider. Het vraagstuk bodemdaling in het Groene Hart zorgt voor een spanningsveld in relatie tot een rendabel agrarisch gebruik van de gronden en de landschappelijke en ecologische waarden. Vernatting van de veenbodem remt de bodemdaling, maar zet de rentabiliteit van de melkveehouderij onder grote druk. In mooie perspectiefnota's wordt gesteld dat de bodemdaling geremd kan worden. Maar hoe, afgezien van een enkele proef met onderwaterdrainage, daarover tasten we nog in het duister. Het zal de provincies en andere overheden veel geld gaan kosten indien de veehouders uitgekocht moeten worden om nog meer waterrijke gebieden tot stand te brengen. Voorzitter, voorlopig benadrukken wij als CDA-fractie "dat de functie moet worden gefaciliteerd" met het peilbeheer, wij zien nog geen alternatief.

Voorzitter, we hebben de strategie van 'Dienstverlening naar Mobiel'. De online dienstverlening is prima, maar digitalisering staat soms ook feitelijk contact lokaal in de weg. Weten we nog wat er werkelijk speelt? Het moet geen virtuele wereld worden! Als bestuur worden we daarom in 2018 graag ook geïnformeerd over de digitale en interactieve reacties die Waternet en het waterschap AGV bereiken.

Tot zover, voorzitter, onze Tour d'Horizon met betrekking tot de Bestuursrapportage, de Uitvoeringsagenda van het Bestuursakkoord en de Begroting 2018. Wij wensen het dagelijks bestuur veel succes met de uitvoering van het beleid en wij hopen en verwachten dat de onze fractie gemaakte kanttekeningen ook een rol zullen spelen bij de besluitvorming in het DB. Wij danken de medewerkers van Waternet en van de secretariaat van de Bestuursdienst voor hun inzet voor ons waterschap. Wij verwachten een mooi 2018.

Dank u wel.

Reageren: wimzwanenburg@hotmail.com , zie ook: www.cda.nl/agv